

Pojďme do Jeruzaléma!

Foto: Ondřej Havelka

V těchto dnech, vážení a milí, prožíváme Velikonoce. Dovolte tedy, abych vás seznámil s jednou dámou, která nám o nich má rozhodně co říci. Tedy abych byl přesný: může nám nabídnout zprávy z první ruky, jak se slavily na sklonku křesťanského starověku.

Tato dáma žila ve 2. polovině 4. století. Pocházela z jihozápadní Evropy, dost možná z dnešního Španělska. Odtud se po roce 380 vydala na pout' do míst spojených s biblickými událostmi; navštívila Egypt, Svatou zemi, Sýrii a dokonce Mezopotámii, tedy dnešní Irák (podobně jako nedávno papež František). A o svém putování si vedla docela podrobný deník – psaný formou dopisu pro autorčiny vrstevnice. Jméno této pozoruhodné poutnice se nám dochovalo ve dvou podobách – známe ji jako Egerii nebo také Aetherii.

Závěr pouti přivedl paní Egerii do Jeruzaléma, kde se mohla účastnit slavení Velikonoc, tedy Svatého týdne, Třídenní a doby velikonoční. Podle jejích zápisků můžeme s jistotou prohlásit, že v této době – tedy těsně před rozpadem Římské říše – už měla církev v Jeruzalémě propracované velikonoční obřady.

Takto vypadala například Květná neděle: „V jednu hodinu odpoledne vystoupí všichni lidé na Olivovou horu a shromáždí se tam v kostele; biskup usedne a zpívají se hymny a antifyny příhodné tomu dni a místu, a podobně je tomu se čteními. A když se blíží třetí hodina, vyjdou všichni za zpěvu hymnů na místo zvané Imbomon, totiž tam, odkud vstoupil Pán na nebesa, a tam usednou. Všem lidem je totiž v přítomnosti biskupa přikázáno sedět; jedině jáhnové zůstávají stát. Také tam zaznívají vhodné hym-

ny a antifyny pro ono místo a den, do nichž se vkládají čtení a modlitby.“

Je tedy zřejmé, že už tenkrát – ve starověku – měla církev přinejmenším v Jeruzalémě k dispozici slušnou zásobu vhodných zpěvů, tedy jakýsi zpěvník. Také příslušné texty, tedy biblická čtení, bylo možné brát z předem připravených sbírek. My jim dnes říkáme lekcionáře.

„K páté hodině se čte ono místo z evangelia, kde se píše, jak děti s ratolestmi nebo palmami běžely naproti Pánu se slovy: Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hned se biskup zvedne a všichni lidé s ním, vydají se pěšky celou cestu z vrcholu Olivové hory a ve zpěvu opakují: Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. A všechny děti, které tam jsou, i ty, co ještě neumějí chodit a které nesou rodiče na ramenou, drží větve jedni palmové, jiní olivové, takže je veden biskup na ten způsob, jakým byl tehdy veden Pán.“

Za pozornost stojí poznámka, že průvod postupuje „pomalu, pomaloučku, aby se lidé neunavili“.

My si ale pospíšíme K VELIKONOCŮM

Na Zelený čtvrtek – povšimla si Egerie – se jako jediný den v roce koná eucharistie na místě Golgoty, tedy „u kříže“. Zde také všichni přijímají tělo a krev Páně. Pak – je kolem čtyř hodin odpoledne – každý pospíchá domů, aby se najedl. Čeká nás totiž, jak upozorňuje jáhen v závěru bohoslužby, „náročná noc“.

Hodinu po setmění se všichni shromáždí opět na Olivové hoře. Zde se pak – což je pro nás asi těžko představitelné – koná celonoční bdění, vigilie. Při ní se opět zpívají hymny a čtou příhodná čtení. Za rozbřesku se pak lidé vydají přes Getsemanskou zahradu na Golgotu. Tam se čte evangelium o Ježíši před Pilátem – snad můžeme prohlá-

sit, že jsou to, tak jako nyní na Velký pátek, Janovy pašije. Pak biskup všechny propustí a povzbudí ke krátkému odpočinku. Sám si však neodpočine – zůstává spolu s jáhny sedět na místě a drží ostatky Kristova kříže, protože celé dopoledne jsou k dispozici lidem k soukromé účtě.

Od dvanácti do tří hodin odpoledne se čtou biblické texty – ať ze Starého, ať z Nového zákona, které se vztahují ke Kristovu umučení. Ve tři hodiny se pak čtení uzavře pasáží z Janova evangelia o Ježíšově smrti. Obřady se pak zakončí u Božího hrobu čtením o uložení Ježíšova těla. A Egerie dodává: „V ten den nezaznívá výzva, aby lidé bděli; ví se totiž, že jsou všichni unavení. Je však zvykem, že se bdění koná. A tak kdo chce a může, bdí u Božího hrobu. Celou noc až do rána se zde zpívají hymny a antifyny. Veliký zástup lidí zde zůstává bdít, někteří zvečera, jiní k půlnoci, každý jak může.“

O velikonoční vigilii se vyjadřuje spíše stručně: „Koná se tak jako u nás; jen s tou výjimkou, že ti, kdo byli pokřtěni, jakmile vyjdou z křestního pramene, jsou vedeni s biskupem k Božímu hrobu. Tam se zazpívá hymnus, biskup se nad nově pokřtěnými pomodlí a vede je do hlavního kostela, kde už čekají lidé. Tam pokračují obřady tak, jak je zvykem i u nás.“

Je velmi zajímavé dočíst se, že se velikonoční triduum konalo tenkrát v Jeruzalémě skutečně takřka nepřetržitě – jako jedna velká bohoslužba. Nevím, zda bychom to dnes vydrželi. Jeruzalémské křesťany i poutnici Egerii k tomu vedla láska ke Kristu ukřižovanému a vzkříšenému. A kvůli komu vlastně slavíme Velikonoce my?

S touto otázkou a s přáním požehnaných Velikonoc se dnes loučí otec Zdeněk Drška

MALÝ VELKÝ MUŽ PŘÍBĚH ADOLFA KAJPRA

KRESBA: CZINA

TEXT: ZBYNĚK PAVIENSKÝ

PO NÁVRATU Z KONCENTRÁKU ZAČAL OTEC KAJPR PRACOVAT NA OBNOVĚ KATOLICKÉHO TISKU. PODÁŘILO SE MU VYDAT ČASOPIS DOROST A ZAČALO SE DISKUTOVAT O OBNOVENÍ PŘEDVÁLEČNÉHO LISTU KATOLÍK. VEDENÍM REDAKCE BYL POUŘEN OTEC KAJPR.

PRŮSTĚ MĚSÍC DODÁME PRVNÍ ČÍSLO.

VÝBORNĚ, VŠECHNO PRO VÁS PŘIPRAVIM.

TEN KATOLÍK JE VÝBORNÍ ČASOPIS. POSLECHNI SI, MAŘENKO, CO TADY PÍŠE PÁTER KAJPR.

KRISTUS NĚKDE: SVĚT POZNÁ, ŽE JSTE MOJI UČEDNÍCI PODLE HOJNÉ ÚČASTI NA SLAVNOSTECH, NÝBRŽ PODLE TOHO, BUDETE-LI SE MILOVATI NAVZÁJEM, BUDETE-LI SKUTEČNÝMI MÍROTVORCI, LIDMI, KTERÍ VÁŠNIVĚ HLEDÁJÍ PRAVDU VE VŠECH VĚCÍCH A KTERÍ BUDUJÍ JEDNOTU.

ÚNOR 1948, KOMUNISTICKÝ PUČ.

VÍCE JAK ČTYŘICETILETÉ OBDOBÍ TEMNA PRÁVĚ ZAČALO...

PRÁVĚ SE VRACÍM Z HRADU OD PREZIDENTA REPUBLIKY.

PROTOŽE JSME NEPOSLOUČALI JEHO HLASU, HLASU CÍRKVE, A MLUVILI JSME POHRDLIVĚ O JEJÍ NEOMYLNOSTI, PROTO MUSÍME NYNÍ POSLOUCHAT TOLIK NEPRAVD A LŽÍ A NEMÁME TAKŘKA MOŽNOSTI SE PROTI NIM BRÁNIT.

KOMUNISTICKÁ STRANA IHNED PO SVĚM VÍTĚZSTVÍ ZAVEDLA CENZURU.

JAKÝ LŽÍ A NEPRAVDY?! ZABAVIT, SPÁLIT! A NA TOHO KAJPRA SI POSVÍTÍME.